

Pihayda no faloco'

Caay pitolas miking to kamay no ina yo dadipoten ho kiso, nika romakat to mato'as to kiso i, caay to kasawad ni ina ko kamay no miso a mikayat. Ciromi'ad ciromi'ad sato i, malahad lalecad sato ko ka tata'ak no kamay ita, lowa:lowan sato ko kalacafay no mita. Anini sato, nengneng han koya tata'angay a kamay haw i, ma'ica'icang makodos makofel to. O pihatala to no faloco' i, edeng to oya mikayatan a kamay i mamang. Ano manga'ay ho a patiko, nanay me:tmet han no mako ko kamay iso na:'ay to a misawad.

Wawaaw! Yo sakapito to a folad, tanektek to ko kamaro' no miso, misatapang to kiso minafoy i, mangalay papihatatanam tisowanan a romakat, padeteng sa kako micakay to sapinanam romakat a paliding. Mapateli ho kiso i paliding i, mahecad to o rakat no kalang ko rakat iso pakoniya sa misasantosontol. Do^do^ sato, patelien kiso i ngapir no sa:fa:, ta ira ko sadadama no miso a tomireng. Namati:ra haw i, repet han to no mako ko kamay iso misatapang a mihacecacecay pa'awas a romakat. I harateng no mako, yo minanam kiso a romakat, kinapinapina:ay to a matolo', nika caay ka tomangic kiso, o kacisimi iso sa kako miharateng. Saliyal yaw sa kiso minanam ta pakapisawad kiso to kamay ako, sawarawara sawarawara sa tosa tolo^ a awas miraod to pasayra i takowanan. Kinapinapi:na matolo', kiram i tomireng haca kiso. Caho pakasafoladan ko romi'ad, ano i cowacowa kiso i, manengne:ng to no mako. Onini ko satapang no mako pakapisawad to kamay no miso.

To nini a pinapi:na a romi'ad, maraod to ko terong no lafii i, talahekal a masadak ko rayray no nikato'as iso i harateng no mako. Ira ko somowalay, سوال sa: "Do^do^ han ko nipakafana'an i codad a midipot ko sakacecay a wawa, sakatosa a wawa i pacefa han pa'orip, sakatolo sato i sano fafoy han ko pakaen sa". Kiso o sakakaay a wawa no loma', o pihamham to kaira no miso, micakay kami to sapisasing, nanay ano mato'as to kiso i, ira ko nanengnengan sa ko faloco. Kami sato malecad to malawamaay ato malawinaay no tao, nanay

masafa'ina'inay ko fa'inayan a wawa, masafafa:hi ko fafahiyan a wawa a kahemekan no nimanima saan ko faloco', saka o miloko ko sapakaen i tisowanan tangasa i tolo ko mihecaan no miso. Adihay ko pinakaen no miso to sakanga'ay no tireng. O safa sa no miso, enem ho a folad, o no mato'asay to a miloko ko kakaenan. Awaay ko hatiraay no safa iso. Roma sato, papinanamen haca kiso to piyano, fayoling ato tipolo^. Ano caay ka tadamiming ko kamay iso i , latek itini ko tanosok no tayal iso, sakaciepoc no 'orip iso.

Itini pitilid, malakangkofoay ko mipili'an iso. Misawad kiso i Cang-Ken no Ling-Ko, miseking kiso to tosaay miheca ko pitilid itini i Ya-tong Syi-yen. Mico^yap sato kiso tangsol sa matayal i Fiw^ing no Ya-tong to cecay a miheca, hato caay ka edengen kiso to fana', saka masadak haca kiso tala Amilika minanam to sowal no padaka. Nika sacacay sa kiso a tayra i roma a kanatal, sida'it kako ato mama no miso, saka caay pihayda kami, kirami tango'oren kami to kasemer no faloco' iso saka, hayda sato kami to nikatayra no miso i Poston no Amilika. Nika ano mitilid i, akaa ka tayal sa kami, masiwala ko picodad. Maharate:ng ho no mako koya piliyasan no miso a romi'ad i laloma' to kacakatan to hikoki, nengneng han koya makoriay a tatirengan iso a malahedaw i alomanay no tamdamdaw, sa kahengan sa ko mata ako ato ci mama no miso, ca:ay to ka caciyaw kami na miliyas to hikociw, i pinokayan to i laloma' no paliding kami a tomangic .

O faloco' no niyam mato pinasenat no po'ot, lihenaw ko faloco to masama:an to hakini i lalan saan a sida'it. Caay ko maan ko longoc no mato'asay to wawa, nanay matoor ko nisafaloco'an no wawa hatira aca. Caay ko kadofahay ko nika'orip ita, nika o nikelecan to saka'orip a misoped a payso i, taktak han a misadak, o maan kora, hayca ka tafihaw a masemer ko faloco' no miso. So'elin to, o nika'atekakan no faloco' no miso, wata: ko rarom no ina ato mama. Latek o kacaho kafana' no miso to faloco' no mato'asay. Na mararamod kami tangasa anini, pakayniay i demak no miso kinatosa to kako paka'araw to nikatomangic no mama iso, wa:ta ko olah no faloco' nira i tisowanan. O sanay a:ca, ira ko sowal no painiay, o ngohah no i 'ayaway a 'orip no mama ko fafahian a wawa saan.

Sa cingoha sa kiso, faheka' ko paro no loma', mangalef ko mama no miso, o saiko:ray to a mafana' cingra. Itiya i caay pakaso'lin cingra

mato kalawlaay saan, nawhani oya tatodong no miso i, awa:ay ho a maharatera:teng, hila sa o wawa no kapot matayal to 30 a miheca i kalasofitayan no mama iso. Nika misawad malasofitay cangra i, caay pitolas a malalacal kita tatos a laloma'an. Paka'araw toya sasing namo tatos yo kaemang ho kamo, malatihi mihelip to salang no losay, nanoyanan a salang no losay ko sakalalitemoh a misatapang ko kasasiolah namo haw? O yanan koya nano kaemangan caayay kasasiwatid, sa no mita to caay kaala no tao. Sa malawla ko mama no miso, sowal sa, "O wawa no Payrang ato Ngayngay cingra, o wawa no Holam ato Pangcah kiso, saciwawa sato kamo i, o wawa no sepatay a finacadan ko tatirengan nira, onini to i o todongay to malacecay to ko kasafinacadan itini i Taywan saan".

Itini i rakat no 'orip no tamdaw, nano kaemangan o ina ko mikayatay to kamay no wawa, kiso ko mikingay to kamay ako o ina. Sakaitini i tisowanan, caay pitolas ko sida'it no faloco'; awaay ho ko sapeselakaw i tisowanan. Yo itiya:ay ho, oya masamaamaanay a demak, oya 'acicimay, o micedemay, o 'angreraay, o kaedahay haw i, masomad malafangcalay to anini a haratengen, matomes i faloco'. Tona 25 a mihecaan, wata: ko palipahak no miso to paro no loma', aray han ako o ina kiso. A mikadafo to kiso to roma a folad, o tadamaanay no fafahiyan a demak konini, ko samaanen ho a mifo'ot milepel kiso, edeng to o pihayda no faloco' ako konini. Nanay lipahak to romi'ami'ad matomes no rihaday ko pisaparod namo saan ko faloco' no mako o ina.

Wata: ko 'idi no faloco' no mako to pihayda papikadafo i tisowanan; o sida'it no faloco', hatini ko tango'or ato kaca pitolas palimo'ot ato palemed. Miharateng kako tonini a demak, mahara:teng ako ko pikadafo no mako itiya ho, oya pimetmet ni ina to kamay no mako a palemed, ano maliyalias to no mako, nika tanga:sa sa imatini caay pitolas a palemed pacafay ko faloco' nira i takowanan. Saka ira ko painiay to sowal, sowal sa, "O sakiwawa a faloco', ano caay ho kalawina kiso, caay ko mamafa:na' kiso saan". Wawaaw ako! Mikadafo kiso, mahara:teng ako ci ama: i niyaro', ya makodosay makofelay madingadingacay a kamay nira, mihatatalaay to kamay ako to romi'ami'ad, mangalay a mire:pet a caay to pakapisawad.

放手

嬰兒時期孩子的小手始終拉著大手，孩童時期大手總是牽著小手，隨著小手一天一天的長大和大手一樣大時，她們在一起的機會就愈來愈少了。現在大手變成了乾瘦又都是皺紋時，等待的卻是她曾牽過的那雙手，希望能夠緊緊握著她不要放。

孩子妳從七個月坐穩之後就開始學爬，為了教妳學走路，我特別幫妳買了學步車，每當把妳放進車裡，妳就像螃蟹一樣橫衝直撞，接下來把妳放在沙發邊緣讓妳能扶著站起來，之後媽媽抓著妳的手開始一步一步走，印象中妳學走路時跌倒沒哭過，不知是不是尿布減緩了撞擊力。經過多次的學習妳終於能放開雙手，三步當二步搖搖晃晃的直撲我身上，經過一次又一次的跌倒又站起來，不多久我就能在家裡的任何角落看到妳，這是我第一次感受放開妳的手。

最近每當夜深人靜腦海裡浮現的都是女兒妳成長的記憶，有人說第一個孩子照書養，第二個孩子隨便養，第三個孩子照豬養。妳是家中的第一個孩子，為了迎接妳的到來，我們買了一台照相機，希望留下妳美好的回憶。我們也跟一般父母一樣望子成龍、望女成鳳，嬰兒奶粉按配方調整吃到三歲，妳弟弟則是6個月就吃成人奶粉了，育嬰房的副食品妳也吃很多，這是妳兩個弟弟沒有的。另外給妳學鋼琴、小提琴、直笛等樂器，要不是因為妳手太小遇到了瓶頸，說不定妳在這個領域會有些成就。

求學階段妳選擇護理，長庚護專畢業妳考上亞東技術學院二技專班，畢業後順利在亞東醫院小兒科急診室任職一年，但妳似乎不安於現況，說要出國打工順便學美語，我跟妳爸擔心妳隻身異鄉，不是很贊成，但又不願讓妳失望，最後仍依妳但求學不打工，同意妳赴美波士頓大學學習短期英語班。記得送機那天當妳進入候機室，瘦小的身影隻身消失在人群中，我跟妳爸都紅了雙眼，不發一語的離開機場，在回家的車上我們都哭了，

我們心如刀割，擔心害怕妳這一路上的安全。身為父母對孩子的需求，總希望盡可能地滿足，我們不富有，但是願意把平時省吃儉用的積蓄拿出來，就是不願讓妳失望，妳的執著的的確確讓爸媽傷心難過，也許妳還不懂天下父母心吧！結婚至今我就看過妳爸為妳的事哭過二次，可見得他的內心是多麼的愛妳，怪不得有人說，女兒是爸爸上輩子的情人。

妳交男朋友也讓全家大吃一驚尤其是妳爸，他是最後一個知

道的，當時他不太相信以為開玩笑，因為妳的對象太勁爆了，居然是妳爸軍中30幾年同事的孩子。當然我們兩家一直都有聯絡，看到小時候妳倆一人一支吸管共喝一瓶果汁的照片，難道因緣千里就從那一杯果汁開始，這真可謂(青梅竹馬、親上加親)。妳爸還陶侃的說，他是閩南人和客家人的小孩，而妳是外省人和原住民的小孩，將來妳們的小孩就是四大族群的綜合體，這也象徵台灣在族群間的融合。

大手牽小手，小手拉大手，在人生的道路上，我對妳的關心始終不曾間斷，也未曾鬆手。往日點點滴滴酸甜苦辣在心頭現都已成了甜美的回憶，媽媽感謝妳廿五年來帶給家人的快樂，下個月就要嫁人了，這是女孩子最重要的一個歷程，是該到最後放手的時候了，媽媽希望妳能天天快樂一定要幸福。

這次的放手對我來說是最難以割捨，是許多的擔心、如此的不捨和不厭其煩的叮嚀與滿滿的祝福。想到此，也讓我想起當年出嫁，母親的那雙祝福的手，雖說放手但始終牽絆著，怪不得人家曾說，除非自己當了母親，有些心境是永遠無法了解的。女兒妳的出嫁，讓我想到鄉下的阿嬤，她那雙乾瘦又都是皺紋的手，正盼著我能緊緊握著她，不要再放手。